

Tips på material till utespråklådan

- ✓ Vit duk (extra: duk med alfabetet/siffor/symboler)
- ✓ Hinkar (gärna med olika färger/symboler)
- ✓ Brickor
- ✓ Äggkartong och burkar (tex. filburkar med lock) för insamling av material
- ✓ Mjölkförpackningar och kartongbitar som kan klippas till lappar Klädnypor och snören
- ✓ Tärning för utebruk
- ✓ Tygpåsar (för hämtaupdrag etc.)
- ✓ Lagband
- ✓ Pennor och skrivunderlägg
- ✓ Artbilder, alfabetets bokstäver i flera uppsättningar

Ordfångaren – öva in nya ord

Varje elev får en roll (ord eller bildkort). Ursprungsleken heter fågelskådarleken (se Ute i alla väder, s.11) men den kan omformas till en lära ord-lek. Leken är en tafattlek. Du kan läsa mer här:

<http://svenskanu.fi/laromaterial/harjoitukset/naturligtvis/>

Charadstafett

Lag i kö. Turvis springer den första i kön fram till ledaren som visar ett ord. Spring tillbaka och visa. Nästa i laget säger ordet till ledaren som ger nästa ord. Ordlistan får vara framme. Till denna övning kan tex. artkorten användas:
<http://ulkoluokka.fi/>

KARHU

BRUNBJÖRN

Ordstafett

BROWN BEAR

Ursus arctos

Föremål har samlats på en bestämd plats eller så används naturen runtomkring (tex. för ord som sten, löv etc.). Lagmedlemmarna springer turvis och hämtar det föremål som ledaren säger och placerar därefter föremålet på en duk vid det egna laget.

Hämta-uppdrag

Denna övning kan varieras på olika sätt! Lägg alla uppdrag i en eller flera hemliga påsar. Barnen tar ett kort och gör det som står. Tänk på att uppdragen ska vara lämpliga för årstiden och platsen. Exempelvis: Hämta något mjukt! Hämta något litet och platt! Hämtauppgifterna kan också ges som en hämtalista.

Uppdragen kan också fotograferas. Varje grupp får en lista på saker de ska ta foto av. Först översätter de orden/kollar att de förstått alla. Sedan går de ut och letar. Orden bockas av på listan när de fotograferat. När alla bilder är klara kommer de in och kan ladda ner på dator, göra en presentation i t.ex. Powerpoint som kan skrivas ut som bildkort eller bli till en bildordlista eller ett kollage på väggen i klassrummet.

Hämtalista

käpy
kivi
jäkälä
sammal
kukka
lehti
sieni
marja

Vita duken

En vit fungerar som bas i många olika uteaktiviteter. Tex. kan föremål från *hämta uppdrag* sättas på en vit duk = utställningsduk. Till följande kan samma föremål sorteras, jämföras och kanske kan man bygga något fint av dem. Föremål kan även placeras på ett visst område på duken. Tex. placera kotten i hörnet på duken osv.

Hämtacirkel

Deltagarna ställer sig i en cirkel. Därefter ska de svänga sig så att de har ryggen mot cirkelns mitt. Gör följande (kan också göras parvis):

- Ta fem steg bort, ta med något som är kort.
- Gör tio långa hopp, ta med en gammal kropp.
- Gå åtta långa kliv, ta med något som har liv.

Bokstavsduken

För varje uppdrag i föregående övning placeras föremålen på en relevant bokstav på duken. Beskriv vad ni placerat!

Efter tredje uppdraget fylls duken på tills vi har alla bokstäverna. Gå igenom alfabetet.

Fasttagningslek med bokstav i nacken

Markera ett lek område. Alla får en hemlig bokstav. Försök hålla den hemlig så länge som möjligt. Om fasttagaren får syn på din bokstav och ropar den blir du fast, och får en ny bokstav. Alt. Om du blir fast ställer du dig med händerna uppåt. För att bli befriad ska en kompis komma och säga vilken bokstav du har. I denna lek kan man också ha bilder i nacken, tex. artkort.

Läxförhör med fart

Förhör läxan från senaste gång utomhus. Deltagarna står i cirkel. Utse en fasttagare som står i mitten av cirkeln. Ledaren säger ett läxord och (efter en kort paus) ett namn. Den som får ordet ska svara innan fasttagaren når fram. Hinner man inte blir man fasttagare. Hinner man får man ett nytt ord av ledaren (lapp) och väljer ett namn.

Minnespel

Deltagarna samlar/Ledaren har samlat ett antal naturföremål som presenteras på valfritt språk och läggs på marken (på en duk). Därefter spelas kimpel: deltagarna blundar, ledaren tar bort ett föremål, deltagarna gissar vilket osv.

Klädstreet (bygga upp ordförråd)

Hitta något som börjar på din bokstav, eller hitta olika föremål som börjar på samma bokstav, t.ex. ett L-snöre.

- Hur kan man arbeta vidare med föremålen på snöret?

En/ett lappar

Undersök omgivningen med lappar som är märkta med "en" eller "ett". Är det en eller ett _ ? Hittar vi lika många av båda?

Motsatser

Naturskolklassiker med äggkartong. Deltagarna arbetar ensamma eller parvis. De får en äggkartong och ett kort med motsatspar. Sedan ska kartongens fickor fyllas med föremål som passar in på adjektiven. När de är klara byter deltagarna lådor och ska försöka gissa vilka ord som stått på den andras kort.

Kaboom-leken

En hink med pinnar i mitten. Turvis tar deltagarna en pinne. Om det står en bokstav på den ska du säga något som börjar på den bokstaven. Då får du behålla pinnen framför dig på din plats. Om du drar en pinne med glitter ropar alla KABOOM! och springer för att gömma sig bakom närmaste träd. Ledaren samlar pinnarna och går för att leta efter barnen turvis, eller ber alla komma fram. (källa: rastaktivisterna).

- Hur kan vi anpassa den här leken till barn som inte har ett starkt språk, eller som inte ännu kan bokstäverna? (t.ex. färger...)

Bygg motorikbana/gå en egen trail

Over – under – between – through – along - behind. Deltagarna bygger en bana och placerar koner/lappar som beskriver vad man ska göra vid olika hinder.

Hur kan den här utvecklas och anpassas?

- Exempel: bygg motorikbana för en myra. Testa!

Vem rörde sig?

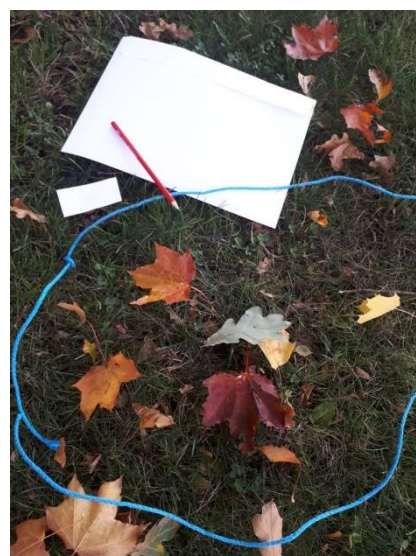
Repetera först platsbestämmelserna. "Missä – mistä – mihin?"

Utse en person som får börja som spanare. Hen vänder sig och övriga placerar sig synligt runt omkring i skogen, på stubbar, bakom stenar, under träd... De behöver hela tiden kunna se spanaren. Spanaren får vända sig om och titta. Sedan vänder hen sig bort igen och räknar högt till trettio. Under tiden flyttar sig 1-2 av personerna (ledaren väljer). Spanaren får vända sig om igen och beskriva vem som flyttat sig och hur. "Ida oli kivellä. Hän on nyt puun takana."

Berättelser

Hitta på egna *berättelser*: Be eleverna placera ut ett rep i terrängen = en sagostig. Vad händer en figur (valfri) som går längs med repet? Berätta för varandra!

Med hjälp av ett rep kan man också göra *repdikter*. Lägg ut 4-6 rep vid olika platser. Till exempel runt en stubbe, runt några blommor etc. Antalet rep ska vara samma antal som grupper i övningen och vid varje rep så lägger läraren även ett kuvert. Alla elever får en penna och lika många lappar som det finns rep utlagda. Eleverna skriver ner det första ordet de kommer på vid varje rep och sätter lappen i kuvertet. När alla elever besökt alla rep så fördelas kuverten till de olika grupperna. Med hjälp av orden i kuverten får nu grupperna hitta på dikter. Lättast är det att

bara använda sig av orden, men man kan även sätta till prepositioner.
Möjligheterna är många☺

Om inte annan källa anges är aktiviteterna hämtade ur böckerna;

Molander, K. m.fl. 2017. *Leka och lära språk ute*. Outdoor-teaching förlag Ab.

Lättmans-Masch, R. m.fl. 2017. *Att lära in svenska ute*. Outdoor-teaching förlag Ab.

Carlegård, L. 2007. *Att lära in engelska ute*. Outdoor-teaching förlag Ab.

För mer information, kontakta;

Ida Berg

040 4199756

ida.berg@naturochmiljo.fi

Oliver Sjölund

045 32 96 220

oliver.sjolund@naturochmiljo.fi

Följ oss gärna @Kvarkensnaturskola på facebook och instagram. Här får du årstidsrelaterad inspiration och information om undervisningsmaterial, samt naturligtvis det aktuella utbudet från naturskolan.